

Enerji Verimliliği ve Tasarrufu Piyasalaştırma Uygulamalarıyla Sağlanamaz

EMO 47. Dönem Yönetim Kurulu'nca yapılan açıklamada, Enerji Verimliliği Haftası'nın zam gölgesi altında karşılandığı belirtilerek, verimlilik ve tasarrufun piyasalaştırma ve pahalı enerji uygulamalarıyla sağlanmasına yönelik politikalardan vazgeçilmesi istendi. Göstermelik kampanyaların ötesinde verimliliğin gerçek ekonomik çözümlerle ele alınması gerektiği vurgulanarak, "Bakanlığın 'Akıllı Verimli Yaşa' şeklindeki kampanya sloganının aksine halkımız aklını verimliliğe değil, nereden kısıntı yapabileceğine yormaktadır" denildi.

Türkiye'de son 30 yıldır sürdürülen piyasalaştırma süreci ve kar hırsı, verimli üretim olanağını yok etmiş, elektrik enerjisi piyasasının tamamen özel sektörün insafına terk edilmesi sonucu ülkemiz elektrik fiyatlarına sürekli zam yapılan bir sistem içine sokulmuştur.

Enerji verimliliği; binalarda yaşam standardı ve hizmet kalitesinin, endüstriyel işletmelerde ise üretim kalitesi ve miktarının düşüşüne yol açmadan, birim veya ürün miktarı başına enerji tüketiminin azaltılmasıdır. Enerji tasarrufu ise; 2 ampulden birini söndürerek yapılan kısıntı ya da programlı olarak yapılan kesinti değil, gereksinimler ve konfor şartları içerisinde, fazladan ve gereksiz tüketilen enerjinin tasarruf edilmesi anlamını taşımaktadır.

Elektrik hizmetinin sunumunda yaratılan plansızlık ve verimsizliğin yol açtığı yüksek maliyetler vatandaşın sırtına yüklenmiştir. Binalarda yapılacak elektrik tasarrufu ile yüzde 20-40 daha az enerji tüketimi mümkün olabileceken, Ocak 2022'de konutlar için birim elektrik fiyatlarına yüzde 50 ile yüzde 125 arasında değişen oranlarda zam yapılmıştır. Yani yurttaşların yapacakları tasarrufla, piyasacı enerji yönetiminin yol açtığı zamlardan kurtulmasına imkan yoktur.

Elektrik enerjisi üretiminde, ithal ve fosil kaynakların ağırlıklı olarak kullanıldığı üretim yapısı içinde elekt-

rik dağıtım şebekelerinde ortaya çıkan kayıpların beklenen seviyeye indirilememiş olduğu göz önüne alındığında verimlilikten söz etmek mümkün değildir.

Enerji verimliliği uygulamalarının etkinleştirilmesi ve enerji tasarrufu sağlanması için;

- Elektrik üretiminde yerli ve yenilenebilir kaynaklara öncelik verilmeli; rüzgar ve güneş enerjisi potansiyelinden azami ölçüde yararlanılmasına yönelik uygulamalar yaygınlaştırılmalıdır.

- Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılması; daha az fosil yakıt kullanımı, daha düşük karbon izi ve daha az sera gazı emisyonu demektir. Yenilenebilir Enerji Stratejisi ve Faaliyet Planı katılımcı bir model eşliğinde hazırlanmalı ve Faaliyet Planı ile buna uygun bütünsel, genel bir çerçeve yasası oluşturulmalıdır.

- Elektrik üretiminde ithal kaynak kullanımı asgari seviyeye indirilmeli, serbestleştirme ve özelleştirme politikalarından vazgeçilmelidir.

- Kaynaklar, kamusal çıkarlar gözetilerek değerlendirilmeli, serbestleştirme ve özelleştirmelerden vazgeçilmelidir.

- Kamusal planlama, kamusal üretim ve denetim öncelikli enerji politikası olarak ele alınmalıdır.

- Enerji verimliliği üzerine tüm stratejik hedefler, halkın çıkarlarını esas alan ekonometrik analizlerle ye-

niden tanımlanmalıdır.

- Sektörle ilgili tüm strateji ve eylem planları için ortak izleme ve değerlendirme mekanizması geliştirilmeli ve yaptırım uygulanmalıdır.

- Enerji verimliliği dönüşümü konusu "Paris Anlaşması yükümlülükleri, temiz-eko üretim, kentsel dönüşüm ve yenilenebilir enerji" mevzuatı ile de koordine edilmeli, birlikte planlanmalı ve uygulanmalıdır.

- Uygulanmakta olan "Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı 2017-2023" hedefleri tekrar revize edilmeli ve öne çekilmeli, henüz uygulanmayan kısımları devreye sokulmalıdır.

- Enerji Verimliliği Koordinasyon Kurulu'nun (EVKK) içine ilgili meslek odaları, sektör dernekleri ve kuruluşları da alınarak daha etkin bir yapılandırma oluşturulmalıdır.

Bu yıl zam gölgesi altında karşıladığımız, her yıl ocak ayının ikinci haftasında kutlanan Enerji Verimliliği Haftası'nda, verimlilik ve tasarrufun "piyasalaştırma ve pahalı enerji" uygulamalarıyla sağlanmasına yönelik politikalardan vazgeçilmesini talep ediyoruz. Enerji verimliliği ve tasarrufu konusunun kamu hizmeti anlayışı ile ele alınması ve kamu yararı çerçevesinde toplumsal bilincin yükseltilmesi gerekmektedir. Göstermelik kampanyaların ötesinde verimliliğin gerçek ekonomik çözümlerle birlikte ele alınması temel bir zorunluluktur.